

Den 17. januar 2022

J.nr. 21-23357-000008

Afgørelse efter miljøvurderingslovens § 10 om at bekendtgørelse om tilskud til skov med biodiversitetsformål ikke er omfattet af kravet om miljøvurdering

Baggrund

Det primære formål med tilskud til skov med biodiversitetsformål er at fremme eller bevare biodiversiteten på privatejede skovarealer med naturmæssigt værdifuld skov. Ordningen skal sikre Natura 2000-skovnaturtyperne og sikre stabile levesteder for truede arter, der er tilknyttet skov. Ordningen støtter også aktiviteter på kommunalt ejede Natura 2000-skovområder. Ordningen bidrager desuden til implementering af EU's Vandrammedirektiv samt Natura 2000-direktiverne, herunder Habitatdirektivet, Fuglebeskyttelsesdirektivet og Biodiversitetskonventionen, og ordningen understøtter endvidere EU's forordning om bekæmpelse af invasive arter.

Tilskud til skov med biodiversitet sker under ordningen Bæredygtig skovdrift i henhold til artiklerne 25 og 34 i forordning nr. 1305/2013.

Under ordningen kan der søges om tilsagn om tilskud til en række investeringer (forberedelse til skovgræsning, etablering af naturlige vandstandsforhold, rydning af uønsket opvækst og indsats i skove i form af forbedrende tiltag for arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV, fuglebeskyttelsesdirektivet, eller arter optaget på den danske rødliste, jf. bilag 5). Der kan desuden søges om et 5-årigt tilskud til aktiviteten skovgræsning og 20-årigt tilskud til aktiviteterne ekstensiv skovdrift, fastholdelse af etablerede naturlige vandstandsforhold, og bevaring af træer til naturligt henfald. Der kan ydes tilskud til 100 pct. af de tilskudsberettigede projektudgifter til investeringer, dog undtaget opsætning af hegn. Tilskud til aktiviteterne ydes med faste beløb.

Miljøvurderingsloven

Miljøvurderingsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021, finder anvendelse på planer og programmer, som er defineret i lovens § 2, stk. 1, nr. 1. Miljøvurderingslovens plan- og programbegreb skal ses i sammenhæng og overensstemmelse med plan og programbegrebet, der er defineret i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF af 27. juni 2001 om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet, og på baggrund af EU-domstolens fortolkning heraf. Det er Landbrugsstyrelsens vurdering, at reglerne, der følger af bekendtgørelsesudkastet, ligger inden for miljøvurderingslovens plan- og programbegreb.

Det følger af miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, nr. 3, at myndigheden skal gennemføre en miljøvurdering af planer og programmer, som vedtages inden for andre sektorer end nævnt i § 8, stk. 1, nr. 1, (lovens bilag 1 og 2), hvor disse vurderes at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet.

Myndigheden skal efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 2, nr. 2, gennemføre en vurdering af, om disse planer og programmer kan få væsentlig indvirkning på miljøet, når de fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser (screening).

Skov med biodiversitet er miljøvurderet i 2021. Forlængelsen af Landdistriktsprogrammet (Landdistriktsprogram 2022) og ændringerne i den økonomiske ramme er miljøvurderet i juli 2021. Der planlægges ændringer i ordningen 2022, og der skal tages stilling til, om ændringerne i sig selv skal miljøvurderes. De planlagte ændringer fremgår af vedlagte bilag 1.

Myndigheden træffer efter miljøvurderingslovens § 10 afgørelse om, hvorvidt planen eller programmet efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 2, er omfattet af kravet om en miljøvurdering. Ved afgørelsen inddrager myndigheden de relevante kriterier fra lovens bilag 3.

Hvis det vurderes, at ændringen kan få væsentlig indvirkning på miljøet, skal der gennemføres en miljøvurdering, jf. miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, nr. 3.

Landbrugsstyrelsen har på den baggrund udarbejdet en screening af de foreslåede ændringer til bekendtgørelsen. Screeningen fremgår af vedlagte bilag 1.

Afgørelse

Landbrugsstyrelsen vurderer, at ændringerne i bekendtgørelsen om tilskud til skov med biodiversitetsformål ikke kan forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet. Ændringerne skal derfor ikke miljøvurderes efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, nr. 3.

Landbrugsstyrelsen har herved lagt vægt på, at der er tale om videreførelse af eksisterende tilskudsordning, blot med mindre ændringer. Ændringsforslagene vurderes ikke at have væsentlig miljømæssig påvirkning, da de ikke i væsentlig grad vurderes at ændre forholdene for anlæggelse af minivådområder i forhold til situationen i dag. Selve ordningens mål og krav videreføres uændret og vil fortsat have sigte på at fremme eller bevare biodiversiteten på privatejede skovarealer med naturmæssigt værdifuld skov.

Ved en gennemgang af kriterierne i miljøvurderingslovens bilag 3 er det Landbrugsstyrelsens vurdering, at bekendtgørelsen ikke forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet.

Landbrugsstyrelsen har herved lagt vægt på, at screeningen (bilag 1) har vist, at ændringen af bekendtgørelsen ikke har en væsentlig påvirkning på miljøet. Bekendtgørelsen skal derfor ikke miljøvurderes efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, nr. 3.

Se også bilag 1 for screening.

Høring af berørte myndigheder

I henhold til miljøvurderingslovens § 32 skal den myndighed, der er ansvarlig for tilvejebringelse af en plan, høre berørte myndigheder, før der træffes screeningsafgørelse om, hvorvidt der skal foretages en miljøvurdering.

De berørte myndigheder udgøres i denne sammenhæng af Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, Naturstyrelsen og Kulturministeriet.

Landbrugsstyrelsen har gennemført høring af disse myndigheder i perioden fra den 17. december 2021 til den 7. januar 2022. Landbrugsstyrelsen har ikke modtaget høringsvar til screeningen.

Klagevejledning

4-ugers klagefrist

Der kan klages til Miljø- og Fødevareklagenævnet over Landbrugsstyrelsens afgørelse om, at der ikke skal foretages en miljøvurdering (screeningsafgørelsen), for så vidt angår retlige spørgsmål inden 4 uger efter screeningsafgørelsens annoncering på Landbrugsstyrelsens hjemmeside, det vil sige senest den 14. februar 2022 ved kontortids udløb, jf. miljøvurderingslovens § 51.

Klageportalen

Klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet indgives skriftligt til Landbrugsstyrelsen ved anvendelse af digital selvbetjening (Klageportalen), jf. miljøvurderingslovens § 52, jf. dog § 21, stk. 2-4 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Se mere om, hvordan man klager via Klageportalen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside.

Klageberettiget

Klageberettiget er enhver med retlig interesse i sagens udfald. Klageberettiget er endvidere landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelse af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer dens formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Bilag 1

Screening af bekendtgørelse om tilskud til skov med biodiversitetsformål

Det primære formål med tilskud til biodiversitet i skov er at fremme eller bevare biodiversiteten på privatejede skovarealer med naturmæssigt værdifuld skov.

Ordnningen skal sikre Natura 2000-skovnaturtyperne og sikre stabile levesteder for truede arter, der er tilknyttet skov. Ordningen støtter også aktiviteter på kommunalt ejede Natura 2000-skovområder.

Ordnningen bidrager til implementering af EU's Vandrammedirektiv samt Natura 2000-direktiverne, herunder Habitatdirektivet, Fuglebeskyttelsesdirektivet og Biodiversitetskonventionen, og ordningen understøtter endvidere EU's forordning om bekæmpelse af invasive arter.

Bekendtgørelsen for 2022 er blevet gennemskrevet, således at den følger styrelsens seneste standard for bekendtgørelser og fremtræder mere logisk i sin opbygning.

Der er planlagt følgende relevante ændringer til bekendtgørelsen:

Der stilles ikke længere krav til bevoksningsalderen ved bevaring af træer med brysthøjdediameter på mindst 50 cm. Baggrunden for ændringen er at tilgodese muligheden for at kunne bevare store træer på arealer, hvor der er foretaget generationsskifte – de såkaldte ”overstandere”.

Som følge af, at Miljøstyrelsens nye registreringer af Natura-2000 skovnaturtyper ikke længere indeholder tilstandsklasser, er der ændret på tildelingen af point til prioriteringen. Det grundlæggende princip i prioriteringsmodellen er fastholdt: 1. prioritering af skov med N2000-skovnaturtyper, 2. prioritering af skov med høj naturværdi og 3. prioritering øvrige skove.

I det følgende er der foretaget en vurdering af, om de ændringer af bekendtgørelsen, som er omfattet af miljøvurderingslovens plan- og programbegreb, kan antages at få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. kriterierne i miljøvurderingslovens bilag 3.

(1) Planernes og programmernes karakteristika, idet der navnlig tages hensyn til:

– i hvilket omfang planen eller programmet kan danne grundlag for projekter og andre aktiviteter med hensyn til beliggenhed, art, størrelse og driftsbetingelser eller ved tildeling af midler:

Tilskudsordningen til skov med biodiversitet er en frivillig tilskudsordning, der skal fremme biodiversiteten i de privatejede skove, og som ligger ud over de almindelige forpligtigelser i skovloven eller anden lovgivning. Tilskud til skov med biodiversitet bidrager bl.a. til implementeringen af Natura 2000-direktiverne. Der kan gives tilskud til flg. aktiviteter i skovene:

- Bevaring af store træer til naturligt henfald, herunder aktiv veteranisering.
- Ekstensiv skovdrift, som omfatter naturlig foryngelse og stævning, reduceret eller ingen jordbearbejdning, fremme af karakteristiske og hjemmehørende træarter og bevaring af dødt ved mm.
- Forberedelse til skovgræsning og skovgræsning.
- Forberedelse til naturlig vandstand, naturlig vandstand.
- Rydning af uønsket opvækst.

De foreslåede ændringer kan alle betragtes som justeringer til den allerede eksisterende ordning. Den væsentligste effekt af ændringerne forventes at blive mere søgning til bevaring af store træer til naturligt henfald.

– i hvilket omfang planen har indflydelse på andre planer eller programmer, herunder også planer og programmer, som indgår i et hierarki:

Tilskudsordningen er en del af det danske landdistriktsprogram og er finansieret af EU-midler. Desuden understøtter tilskudsordningen implementeringen af habitatdirektivet, da prioriteringen i ordningen tilgodeser skove med registrerede Natura 2000-skovnaturtyper. Bekendtgørelsen om tilskud til skov med biodiversitetsformål udstedes med hjemmel i skovloven.

– planens eller programmets relevans for integreringen af miljøhensyn specielt med henblik på at fremme bæredygtig udvikling:

Tilskudsordningen skal muliggøre en ekstra og målrettet indsats for naturen i skove med registrerede Natura 2000-skovnaturtyper samt andre skove med høj naturværdi.

– miljøproblemer af relevans for planen eller programmet:

Danmark har i 2019 opgjort og afrapporteret bevaringsstatus for naturtyper og arter, jf. Habitatdirektivets Artikel 17 til EU-kommissionen. For samtlige ti skovnaturtyper er bevaringsstatus vurderet stærkt ugunstig, og der er tegn på en forværring af tilstanden i seks skovnaturtyper, mens udviklingen er usikker for de resterende fire. De vigtigste påvirkningsfaktorer i skovene er intensiv hugst, fældning af store træer, udtynding af bevoksninger, fjernelse af dødt ved og døende stammer, konvertering af skov, flisning af ved samt afvanding. En lang række skovlevende arter afrapporteres også at have ugunstig bevaringsstatus.

– planens eller programmets relevans for gennemførelsen af anden miljølovgivning, der stammer fra en EU-retsakt (f.eks. planer og programmer i forbindelse med affaldshåndtering eller vandbeskyttelse):

Formålet med tilskud til biodiversitet i skov er at fremme eller bevare biodiversiteten på privatejede skovarealer med naturmæssigt værdifuld skov. Ordningen skal sikre Natura 2000-skovnaturtyperne og sikre stabile levesteder for truede arter, der er tilknyttet skov. Ordningen støtter også aktiviteter på kommunalt ejede Natura 2000-skovområder. Ordningen bidrager til implementering af EU's Vandrammedirektiv samt Natura 2000-direktiverne, herunder Habitatdirektivet, Fuglebeskyttelsesdirektivet og Biodiversitetskonventionen, og ordningen understøtter endvidere EU's forordning om bekæmpelse af invasive arter.

(2) Kendetegn ved indvirkningen og det område, som kan blive berørt, idet der navnlig tages hensyn til:

– *indvirkningens sandsynlighed, varighed, hyppighed og reversibilitet:*

Tilskudsordningen og de foreslåede ændringer vil i sin helhed understøtte og bidrage til den nuværende beskyttelse af biodiversiteten. Tilskudsordningen er frivillig at søge og har derfor ikke karakter af at være generel regulering. Ordningen har én årlig ansøgningsrunde på cirka to måneder, hvor der de seneste år har været ansøgt om 16 - 50 projekter.

Alle virkemidlerne i ordningen understøtter videnskabelige anbefalinger fra Københavns Universitet "Virkemidler til fremme af biodiversitet i skov – Inspiration til tilskudsordninger i privat skov." (2020). Der er derfor en begrundet forventning til, at indsatsen medfører en egentlig positiv effekt på biodiversiteten.

Det vurderes, at bekendtgørelsen og de foreslåede ændringer til 2022-ordningen, vil have en positiv indvirkning på miljøet, men ikke vil have karakter af at være væsentlig. Dette er hovedsageligt begrundet i, at eneste substantielle ændring til 2022-ordningen er, at der kan gives tilskud til de såkaldte "overstandere". Dette forventes at medføre, at flere store træer bliver bevaret og på sigt vil bidrage til mere dødt ved i de private skove.

Ordningen er en relativ lille og frivillig ordning, hvor bevaring af store træer til naturligt henfald og forberedelse til naturlig vandstand, er aktiviteter der er irreversible. De øvrige tilskudsaktiviteter er reversible, såfremt der ikke sker en aktiv plejeindsats efter projekternes opretholdelsesperiode.

– *indvirkningens kumulative karakter:*

Der vurderes ikke at være kumulative konsekvenser knyttet til bekendtgørelsen eller de fremsatte ændringer til bekendtgørelsen for 2022.

– *indvirkningens grænseoverskridende karakter:*

Det vurderes ikke, at bekendtgørelsen eller de foreslåede ændringer til bekendtgørelsen i 2022, vil medføre grænseoverskridende miljøpåvirkning. Bekendtgørelsen regulerer frivillige projekter, der har lokal karakter.

– *faren for menneskers sundhed og miljøet (f.eks. på grund af ulykker):*

Det vurderes ikke, at bekendtgørelsen eller de foreslåede ændringer til bekendtgørelsen i 2022, vil medføre fare for menneskers sundhed og miljøet.

– *indvirkningens størrelsesorden og rumlige udstrækning (det geografiske område og størrelsen af den befolkning, som kan blive berørt):*

Hverken bekendtgørelsen eller de foreslåede ændringer til bekendtgørelsen i 2022 har indvirkning på befolkningen i et større geografisk område. Bekendtgørelsen regulerer udelukkende frivillige projekter, der har lokal karakter.

– *værdien og sårbarheden af det område, som kan blive berørt som følge af:*

– *særlige karakteristiske naturtræk eller kulturarv*

– *overskridelse af miljøkvalitetsnormer eller -grænseværdier*

De foreslåede ændringer vurderes ikke at have betydning for særligt karakteristiske naturtræk, kulturarv, eller ved at overskride miljøkvalitetsnormer eller -grænseværdier, eller for intensiv arealudnyttelse, da de kun forventes at øge antallet af store træer til bevaring og på sigt bidrage til mere dødt ved.

– *intensiv arealudnyttelse:*

– *indvirkningen på områder eller landskaber, som har en anerkendt beskyttelsesstatus på nationalt plan, fællesskabsplan eller internationalt plan*

Tilskudsordningen skal understøtte aktiviteter, der fremmer biodiversiteten på projektarealerne, når det enkelte projekt er gennemført. Ordningen bidrager på den måde til at sikre eller forbedre bevaringsstatus for Natura 2000 skovnaturtyper og for arter i skove, hvor der er registreret tilstedeværelse af skovnaturtyper, eller på anden måde arealer med høj naturværdi.

Samlet set har tilskudsordningen dermed en positiv indvirkning på de arealer, som er omfattet af ordningen. De foreslåede ændringer omfatter kun mindre reguleringer af aktiviteter, der allerede er mulig iht. nuværende lovgivning, hvorfor de ikke vurderes at have indvirkning af væsentlig karakter.